

СТ А Н О В И Щ Е

от

проф. д-р Славчо Томов Томов, д.м.н.

Ректор на Медицински Университет – Плевен

относно дисертационен труд за присъждане на

научната степен „доктор на науките”

по научната специалност 03.01.19 неврология

на доц. Д-р Пламен Стоянов Божинов, дм

**на тема: „Епилепсия и бременност – възможности за оптимизиране на
клиничното поведение”**

На основание на Заповед на Ректора на МУ-Плевен №133/27. 01. 2015 г. и решение на Академичния съвет (протокол №20/26. 01. 2015 г.) на МУ– Плевен представям становище относно: Дисертационен труд на доц. д-р Пламен Стоянов Божинов, дм на тема: „Епилепсия и бременност – възможности за оптимизиране на клиничното поведение” за присъждане на научната степен „доктор на науките”.

Образование, квалификация и професионална реализация. Доц. д-р Пламен Божинов е роден на 23. 10. 1970 г. в гр. София в семейство на лекари. Завършва средно образование в Немската езикова гимназия в гр. Ловеч през 1989 г., висше медицинско образование през 1995 г. във ВМИ – Плевен, от 2002 г. има придобита специалност по неврология. Професионалният път на доц. д-р Пл. Божинов от 1997 г. до настоящия момент е свързан с Медицинският Университет – Плевен и УМБАЛ „Д-р Георги Странски” – Плевен съответно като редовен докторант (защитил дисертационен труд през 2001 г. на тема „Комплексна клинично-неврофизиологична оценка на пациенти с окципитални епилептични

пристъпи”) и главен асистент към Сектор Неврология на Катедра „Неврология и неврохирургия”, от 2011 г. е доцент и от 2014 г. – ръководител на същата катедра. **Доц. д-р Пл. Божинов е утвърден дългогодишен преподавател с обща оценка „много добра” от проведената атестация на преподавателите в МУ-Плевен за периода 2009-2014 г.** Той е член на Съюз на учените в България, клон Плевен, Българско дружество по неврология, Българско дружество по ЕЕГ, ЕМГ и клинична неврофизиология, Българско дружество по главоболие, от 2010 г е зам. председател на Българско дружество против епилепсия.

Публикации, цитирания, научна дейност, свързани с темата на дисертационния труд. Доц. д-р Пл. Божинов предоставя данни за 4 монографии, 16 научни публикации в пълен текст (3 от които на английски език) и 11 публикации в резюмета, представени на национални и международни форуми (5 от тях на английски език). Авторът има 16 цитирания. Общият импакт фактор на цитиранията на доц. Пл. Божинов е 3,927, а индивидуалният – 1,309.

Обем и структура. Дисертационният труд на доц. д-р Пл. Божинов е структуриран съгласно възприетите у нас стандарти за присъждането на научната степен „доктор на науките” и е представен във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на първичното звено. Обемът му включва 200 стандартни страници и съдържа 84 таблици и 14 фигури.

Литературният обзор е добре структуриран и е написан аналитично на 66 страници. Използвани са общо 267 литературни източника, от които 19 на кирилица и 248 на латиница. Интересен и правилен подход, е че след края на литературния обзор и преди представянето на собствените резултати авторът е включил **кратък обучителен модул по епилептология за акушер-гинеколози**, който има голяма теоретична и практическа стойност.

Представеният за проучване проблем е изключително актуален за ежедневната акушерска практика. **Целта** на дисертацията е точно и конкретно формулирана. **Задачите**, които са 7 на брой, съответстват на поставената цел и са свързани с нерешените проблеми при бременни жени с епилепсия като последната, 7-ма задача предлага създаване на практически препоръки за поведение при този високорисков клиничен контингент.

Материалът е голям по обем и обхваща 16 годишен период. **Клиничният контингент** включва 283 бременни жени с епилепсия, разделени на две групи: 206 бременни жени с епилепсия, наблюдавани и родили в УМБАЛ „Д-р Г. Странски” – Плевен и 77 бременни с епилепсия, наблюдавани амбулаторно от авторите. За сравняване на резултатите е използвана контролна група от 200 последователни бременности, завършили с раждане за периода от 01. 01. 2008 г. до 25. 02. 2008 г. в Акушерска клиника на УМБАЛ „Д-р Г. Странски” – Плевен. Общо в основната и контролната група са обхванати 483 пациентки, 470 раждания и 474 новородени. **Използваните клинични, апаратни и статистически методи** са адекватни на поставените цел и задачи и дават добра възможност за оценка на резултатите. Прегледно и подредено са представени **собствените резултати**, които са подробно и коректно описани. **Обсъждането** включва критична дискусия на резултатите с оглед на съвременните научни представи.

По отношение резултатите, имащи отношение към теорията и практиката в акушерството и гинекологията прави впечатление следното:

- При бременни жени с епилепсия е намерена е два пъти по-голяма в честотата на Sectio Caesarea в сравнение с контролната група (37,98% спрямо 17,94%). Епилепсията е била индикация за оперативно

родоразрешение главно при резистентни на лечение епилептични припадъци и симптоматична етиология.

- За първи път в литературата е намерено, че начинът на родоразрешение оказва влияние върху появата на епилептични припадъци през пуерпериума, което има голяма практическа стойност за ежедневната акушерска практика. Жените, родили чрез SC, получават много по-често епилептични пристъпи в послеродовия период, сравнени с жените, родили *per vias naturales*.
- Не се намира статистическа разлика при кръвотеченията в плацентарния и ранния следплацентарен период, което се отдава на навременното и правилно оптимизиране на лечението и медицинските грижи при бременните жени с епилепсия.
- Определена е честотата на хипертензивните заболявания (пreekламписия-екламписия) при бременни жени с епилепсия (5,34%), Използвана е голяма контролна група, включваща 3681 раждания за 2 годишен период (2002 – 2003 г.) и е определена честотата на пreekламписия-екламписия (2,28%). Тази втора контролна група е използвана поради това, че при първата контролна група от 200 поредни раждания за период от 2 месеца не са регистрирани случаи на пreekламписия-екламписия. За първи път в литературата е отчетено, че хипертензивните заболявания на бременността са по-чести и протичат по-тежко при бременни жени с епилепсия.
- Определено е влиянието на епилепсията и конкретни антиепилептични медикаменти върху плода, новороденото и лактацията като ниската честота на новородените с тегло ≤ 2500 g се свързва с това, че по-голяма част от наблюдаваните и лекувани бременни с епилепсия са били на монотерапия с във възможно най-ниските ефективни дози.

- Честотата на малформациите на новородените от жени с епилепсия е 3,55‰ спрямо 1,12‰ в контролната група, при статистически значимо различие. За контролна група в случая е използвана честотата на малформациите при новородените от всички раждания в Акушерска клиника на УМБАЛ – Плевен за изследвания 16 годишен период (1997 – 2012 г.). Отчетено е, че малформациите могат да се дължат както на действието на някои антиепилептични медикаменти, така и на повишена честота на епилептичните припадъци през бременността.
- Перинаталната детска смъртност за този период за цялата популация е 15,7‰ и не се различава статистически от основната група за децата, родени от майки с епилепсия (22,22‰), което е много добър показател за този високорисков контингент.
- Съществен принос представляват конкретизираните за отделните периоди на бременността практическите препоръки за поведение при бременни жени с епилепсия.

Изводите синтезират получените резултати на автора, а **приносите** са съществени за медицинската наука.

В заключение, представения дисертационен труд е оригинален и актуален. Той съдържа съществени научни приноси и отговаря на критериите за присъждане на научната степен „доктор на науките”, което ми дава основание да препоръчам на членовете на Научното жури да подкрепят с позитивен вот неговата защита.

27. 01. 2015 г.

Проф. д-р Славчо Томов